

pakračke bolnice a manje životu stanovništva za vrijeme Prvoga svjetskog rata, što dakako upućuje na dalja istraživanja.

Knjiga je opremljena vrlo dobro izabranim slikama pa svaki čitatelj može sam stvoriti svoj zaključak o bogatstvu Pakraca koji ima i mnogo umjetničkih i kulturnih vrijednosti. Već u predgovoru autorica je navela poteškoće pisanja lokalne povijesti, pogotovo stoga što je malo pouzdanih podataka. Mislim da treba usvojiti njezino mišljenje da je knjiga prepuna nepoznanica i neistraženih područja koja nadilaze okvire lokalne povijesti, te da se istraživanjem malih sredina često dobiju podaci koji bacaju novo svjetlo na već uvriježene stavove o pojedinim razdobljima hrvatske povijesti. No upravo svjesnost tog stanja potvrđuje vrijednost autorice i njenog rada. Vjerojatno ni do kraja života ne će riješiti određene probleme, pa možemo reći da je i povijest slična arheologiji u kojoj svaki novi nalaz može poremetiti važeću kronologiju. No isto tako svaki novi nalaz predstavlja jedan pomak bliže k istini uz uvjet da nastojimo pisati što objektivnije bez obzira na interese pojedinih grupa. Dokle ne izradimo povijesti pojedinih mjesta i regija ne možemo napisati niti pravu i dobru sintezu povijesti Hrvatske koja je doista šahovnica povijesnih zbivanja i ljudi koji su se u različitim povijesnim razdobljima različito i ponašali radi vlastitog interesa, ali i interesa grupe kojoj su u to vrijeme pripadali.

Monografija zaslužuje najveće priznanje i zadivljuje da prvi rad jednog mladog povjesničara ima takav domet i bogatstvo sadržaja. Kada bi barem imali više takvih istraživača koji se znaju služiti svim povijesnim sredstvima i koji imaju potrebnu energiju za ovakav rad. Bilo bi potrebno da svako mjesto u Hrvatskoj dobije sličnu monografiju za sve svoje stanovnike, a koja ne bi bilo u službi politike već u službi stvaranja plana za njegov razvoj i bolju budućnost. No bilo bi potrebno na isti način obraditi i vrijeme od 1918. do danas, odnosno prikazati kontroverze koje su razdirale to područje i uočiti njihove uzroke i tragične posljedice.

Mira Kolar-Dimitrijević

KRUNOSLAV PINTUR. UZGOJ SITNE DIVLJAČI. VELEUČILIŠTE U KARLOVCU, KARLOVAC, TRAVANJ 2010.

Pred nama je knjiga koja vrijedi posebnu čitateljevu pažnju – čak i ako čitatelj ne dolazi iz užeg kruga zainteresiranih za lovačku tematiku – iz najmanje tri razloga. Prvo, riječ je o djelu nastalom na temelju višegodišnjih autorovih znanstvenih istraživanja i akademskog nastavnog rada na predmetnom području. Drugo, riječ je mlađem autoru, pa samim time i svježem pristupu problematici o kojoj kod nas nema mnogo publikacija monografskog tipa, osobito ne onih akademske razine. Treće, riječ je publikaciji koja je zamišljena kao nastavno pomagalo – iako primarno kao visokoškolski udžbenik, a slijedom događanja i sveučilišni udžbenik – pa je stoga sadržajno i metodološki prilagođena široj publici različite razine poznavanja predmeta. Čini se da je i ovo troje dovoljan razlog za čitanje ove knjige, čak i za osporavatelje lova kao i privredne djelatnosti.

Ovaj se prikaz, zbog kratkoće i specifične profesionalne i stručne usječenosti djela, mora ograničiti na dvije osnovne odrednice. Prva je izlaganja sadržaja djela pod vidom kvalitete nastavne građe, a druga, osvjetljavanje lova kao djelatnog mehanizma očuvanja prirode. Čini se važnim naznačiti da ove dvije karakteristike snažno obilježavaju spomenuto djelo, pa samim time i jasno izbijaju u prvi plan ovog prikaza.

Sadržaj knjige, osim *Predgovora*, *Uvoda* i *Literature*, prezentiran je kroz jedanaest poglavlja. Prvo poglavlje, *Biologija sitne divljači*, donosi pregled informacija vezanih uz divljač (zec obični, fazan, trčka skvržulja, jarebica kamenjarka i patka gluhara) kojom se gospodari u lovištu ili koja se umjetno uzgaja. Vrijedi napomenuti da se prikaz odlikuje svježim informacijama o divljači obogaćenim praktičnim podacima o životu pojedine vrste divljači. U ovom poglavlju osobito treba istaknuti temeljit i sistematičan prikaz biologije fazana u nizu podvrsta. Sljedeće poglavlje, *Status sitne divljači*, donosi pregled istraživanja populacije divljači, čije je osnovno obilježje smanjenje populacija. Važnost ovog uvida leži u činjenici što je, s jedne strane poznavanje brojnosti divljači i faktora koji utječu na nju temelj bilo kakvog uzgojnog procesa, dok je, s druge strane, ovaj uvid važan i s gledišta očuvanja prirodnog okoliša, budući da je svaki uzgojni zahvat, ujedno i zahvat u okolišu, pa stoga može dovesti do ozbiljnih pomaka u biosustavu. Treće poglavlje, *Uvjeti gospodarenja i mjere zaštite*, donosi važne informacije o promjenama u staništu koje su mahom izazvane antropogenim uzrocima. Riječ je o intenzivnoj poljoprivredi, urbanizaciji, gradnji prometnica, zagađenju, itd. Posebnu pažnju autor je posvetio problematici sprečavanja stradavanja divljači od poljoprivredne mehanizacije što je svakako značajan korak u smjeru zaštite prirodnih potencijala. U ovom sklopu problema svakako vrijedi spomenuti i problematiku stradavanja divljači od prometa, budući da broj ovako stradale divljači značajno utječe kako na prirodnu cjelovitost, tako i na uzgojni proces. Spomenimo ovdje i problematiku obolijevanja divljači koja također ima niz implikacija u uzgojnom procesu. Četvrto poglavlje, *Određivanje osnovnih populacijskih elemenata* donosi središnje informacije o uzgojnom procesu: određivanje brojnosti i veličine populacije, određivanje dobne strukture, određivanje prirasta pojedine vrste, itd. Svakako vrijedi istaknuti da prikaz ovih sklopova problema donosi temeljit uvid u zakonitosti uzgojnog procesa sitne divljači. Peto poglavlje, *Planiranje odstrjela*, donosi neke osnovne informacije vezane uz numerički izračun plana odstrjela, dok obuhvatno šesto poglavlje, *Uređivanje lovišta za sitnu divljač*, donosi temeljiti pogled na niz problema u sklopu uređivanja lovišta; od utvrđivanja lovnoproduktivnih površina i bonitiranja lovišta, do određivanja lovnogospodarskog kapaciteta lovišta i poboljšanja kvalitete staništa. Vrijedi napomenuti da su u ovom poglavlju temeljito i obuhvatno opisani svi potrebni alati za kvalitetno i učinkovito obavljanje lovnogospodarske djelatnosti. Sedmo poglavlje, *Zimska prihrana* donosi važne informacije o načinima učinkovite prihrane divljači u periodu smanjene mogućnosti pronalaženja prirodne hrane, dok osmo poglavlje *Sprečavanje šteta od sitne divljači* donosi neke praktične savjete vezane uz zaštitu komercijalnih poljoprivrednih površina od šteta koje može uzrokovati sitna divljač. O ovdje je važno napomenuti da su upravo u ova dva poglavlja iznesene važne informacije vezane uz uzgojni proces i to na način da pozitivno određuju donos lovstva prema drugim komercijalnim i socijalnim djelatnostima. Posljednja tri poglavlja; deveto, *Intenzivan uzgoj sitne divljači*, deseto *Hvatanje i transport pernate divljači* i jedanaesto, *Tehnologija ispuštanja pernate divljači u lovište*, donose vrlo detaljno obrađena znanja vezana uz problematiku intenzivnog uzgoja sitne divljači. Riječ je o spektru djelatnosti koji se prostiru u luku od načina uzgoja pojedinih vrsta divljači – posebno uzevši u obzir problematiku tehnologije uzgoja i vrijedne savjete vezane uz tipične probleme i poteškoće koje se u određenim fazama uzgoja mogu javiti – do problema introdukcije umjetno uzgojene divljači u lovište. U ovim točkama kritičari lov(stv)a mogli bi naći prigovore lovnogospodarskoj djelatnosti kao onoj koja je okolišno destruktivna, no čini se da u toj točki rasprave upravo ova knjiga može poslužiti kao platforma za građenje novih pristupa u lovnogospodarskoj djelatnosti koja ne smije ostati gluha na upozorenja vremena, kako s gledišta odnosa prema prirodnom okolišu, tako i s gledišta odnosa prema životinjama, kao osjećajućim entitetima.

Potrebno je istaknuti da je cijela publikacija obogaćena iznimno vrijednim grafičkim materijalom, tablicama, grafikonima, skicama, itd., te posebno vrijednim fotodokumentacijskim materijalom koji svjedoči, kako je u početku rečeno, o tome da je knjiga nastala na temelju autorovih osobnih znanstvenih istraživanja kao i dugogodišnje nastavne prakse. Ovo dakako publikaciju čini ne samo vrednijom, nego i upotrebljivijom širokom krugu interesenata.

U konačnici, riječ je o publikaciji kojoj bismo trebali izraziti dobrodošlicu čak i u okolnostima puno boljim za hrvatsko lovstvo od onih koji su danas na djelu. U općem nedostatku literature, posebno akademske literature, čini se da ova knjiga mnogo obećava i to ne samo kao visokoškolski udžbenik, nego kao platforma za razvoj novih stručnih i profesionalnih pogleda u lovstvu, posebno za mlađe naraštaje lovnih stručnjaka.

Tomislav Krznar

ZNANSTVENO-STRUČNI SKUP: „TRADICIJOM USPRKOS KRIZI – MOŽE LI SE?“ VINKOVCI, 9.-10. RUJNA 2010.

Organizatori skupa bili su predsjednik Zajednice amaterskih kulturno – umjetničkih djelatnosti Vukovarsko-srijemske županije dipl. ing. Andrija Matić i vanjski suradnik dr.sc. Krunoslav Zmaić sa Poljoprivrednog fakulteta iz Osijeka. Nakon svečanog otvorenja skupa, organizatori su u pozdravnoj riječi istakli važnost tradicije u životu ljudi Vukovarsko-srijemske županije i zahvalili predavačima na dragocjenom stručnom i znanstvenom doprinosu u čuvanju tradicije i tradicijske baštine.

Rad skupa otvorilo je izlaganje etnologinje dr. sc. Marijete Rajković Ivete s Filozofskog fakulteta u Zagrebu pod nazivom „Prirodni i tradicijski resursi Slavonije kroz prizmu doseljenika“ u kojem je elaborirala povijesnu, tradicijsku i kulturnu povezanost Bunjevaca i Slavonaca.

Dr.sc. Krunoslav Zmaić s Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku izlagao je o tradicijskim proizvodima kao činiteljima jačanja konkurentnosti ruralnog područja sa osobitim naglaskom na njihovu autohtonost.

O temi odgovornosti, kvalitete i sigurnosti u proizvodnji tradicijskih proizvoda govorila je i Mr. sc. Nevenka Gašparec iz Hrvatske gospodarske komore, ali sa aspekta uvjeta s kojima će svi domaći subjekti u poslovanju s hranom trebati uskladiti u procesu prilagodbe Europskoj Uniji.

Zatim je uslijedila tema: „Označavanje proizvoda u funkciji zaštite i očuvanja kvalitete“ dipl. ing. Karmen Sinković, u ime Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, u kojoj je prezentirala vizuelni izgled oznaka proizvoda iz ruralnih područja i to na primjeru usporedbe Europske Unije i Republike Hrvatske.

Ekonomski aspekt tradicijskih proizvoda zaokružila je tema o utjecaju podrijetla na odluku o kupnji poljoprivredno-prehrambenih proizvoda koju je izložila dr. sc. Ružica Lončarić s Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku.

Rad skupa toga dana završio je izlaganjem istraživanja Sandre Kantar, prof. s Visokog gospodarskog učilišta u Križevcima, o stavovima u poljoprivredi u Sjeverozapadnoj Hrvatskoj, nakon kojeg je uslijedila plodna rasprava o izlaganim temama s osobitim naglaskom na sadašnje stanje u poljoprivredi i ruralnim područjima.

Idućeg dana skup je također bio u znaku multidisciplinarnog pristupa tradiciji. O temi zadrugarstva kao izazova u krizi govorila je dr. sc. Tihana Sudarić s Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku i istaknula brojne aspekte i povijest zadrugarstva u Hrvatskoj. Dr. sc. Žarko Španiček je